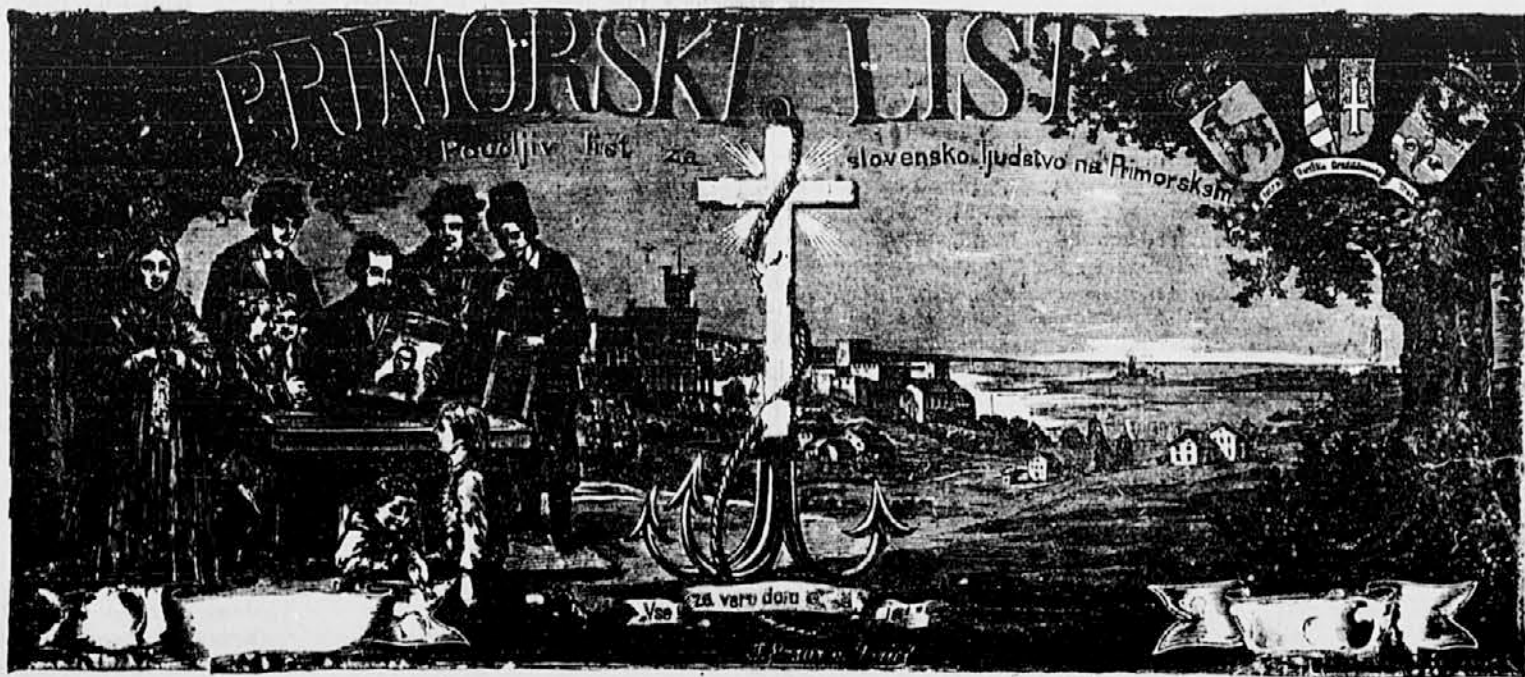

Izbija vsak četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vrašajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1'50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Vetarini št. 9.

Na ročnico in na znanila s prejema upravnništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 15. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Vesel Božič

želi

vsem svojim prijateljem, naročnikom, čitateljem in razširjevalcem

„Primorski List“.

Od Vas vseh pa, ki Vam pošilja voščila, pričakuje, da mu tudi Vi želite vesel Božič. — Pa veste, kakega božičnega darila bo »Primorski List« najbolj vesel? Vam povem!

»Primorski List« pridno berite!

»Primorski List« pridno širite in ga priporočajte vsem svojim prijateljem! Pridno mu dopisujte!

»Primorski List« se mora še bolj razširiti in okrepiti. Čim več bo imel naročnikov, tem večji bo in več bo prinašal gradiva in bolj korajžen bo, ko se bo potegoval za koristi slovenskega kmeta in delavca na Goriškem.

Božične praznike porabite v

LISTEK.

Malo življenje.

(Povest. — Spisal dr. Fr. Detela.)

Bizu stajerske meje leži v zelenem zatišju vas Dolina. Malo ravnino, tu in tam vzbočeno po hribih in gričih, obdaja z gostim drevjem obraslo gorovje, ki se le na eni strani nekoliko znižuje. Črez to sedlo drži glavna cesta dolinska, ki veže skriti kraj z drugim svetom. Kako po pravici nosi vas ime, se vidi iz te lege, in če pogledaš z gore sv. Florijana, ki se dviga najvišje nad Dolino, vidiš pod seboj majhen kotel, ki ima dno nekoliko pokvečeno in ki mu manjka nekaj obrabke. V vzhodu Sv. Florijana izvira potoček Dolinskega, ki se vije po dolini, kakor bi nerada zapuščala svoj rojstni kraj, naposled pa izgine v soteski in kaže ljudem, kod se pride do velike ceste, če se bša kemu ne mudi. Tu in tam stoji na kakem grču bela cerkev, okrog in okrog pa je raztresenih mnogo vasi, sestojedih iz tr-h, stih vda-ih tudi ene same hiše. Vjudni prebivalci se štejejo zdaj med Gorenjce, zdaj med Dolence, kakor nanese družina. Za to, kar se godi za gorami, se ne menijo dosti, in marsikaka novica potrebuje četrt leta, da doseže to dolino; zakaj da bi ljudje verjeli besedam stare Matje, ki vozi vsako sredo samotraž v Lubljano,

to, da boste pridobivali »Primorskemu Listu« novih naročnikov.

Vaše geslo naj bo: **Vsak dosedanji naročnik dobi 10 novih!**

Zato pa še enkrat:

Vesel Božič!

Pred Božičem smo.

Iz detinskih let hrani še vsak kristjan mile spomine na praznik Jezusovega rojstva. Domača hiša, v kateri se je zbirala družina okoli božičnega drevesa, in jaslje, je postala na sveti večer nekakšno svetišče. Pobožni oče je z blagoslovljenim kadilom in s pobožno molitvijo obhodil vse hišne prostore in otroci smo v svetem spoštovanju šli za njim. Malokdaj smo se čutili tako srečne in vznese v domačem krogu, kakor na sveti večer. Med pogovori, polnimi ljubezni in zaupanja je kmalu minula polovica noči, in napotili smo se v cerkev. Polnočnica je bila slovesna kakor nobena druga svečanost v letu. Vsa srenja, zatopljena v pobožnost, se je čutila tako blizu včlovečenemu Bogu, in v tem Bogu tudi edina in složna med seboj. Niso le s kora doneli pevski glasovi: Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus — ne, tudi vsako verno srce je prav v globini občutilo in govorilo: slava Bogu — mir ljudem!

tega ni misliti. „Ženska je stara,“ pravijo, „rada govori in pripoveduje več, kot je res.“ Tudi barič, ki oklicaje ob nedeljah pred cerkvijo, jim pove razen davkov malo novega. Etna priložnost ogledati si nekoliko sveta, se nudi Dolincu, kadar je kje kak semenj, da žene živino na prodaj. Kadar se vrne domov, pa pravi: „Lepo je v obeh krajih, lepo; pri nas je pa še lepše.“ Ker Dolinci niso zapravljivi in radi delajo, se jim ne godi slabo, in lahko in dobro kupujejo od njih kupci: ki jih obiskujejo na jesen in po zmi. Dolinski župniki čakajo sivo starost, zakaj, zdrav je zrak, in dolinske duše psati je prava igrača. Če zaide katerikrat kakšen kozel v škodo, ga poboljša par besedi.

Dasi je Dolina — v ožjem smislu besede — glavna vas vse doline, vendar ne šteje mnogo števil. Hše so s častnim izjemami neznantne. Sedi vasi stoji cerkev sv. Jurija, Dolincem priljubljenega patrona; na eni strani cerkve ima župnik svoje stanovanje, staro nerodno stavbo z debelim zidovjem in majhnimi okni, na drugi pa je šola, kjer se s šibo bistrimi um vaski mladini. Pred cerkvijo pa se košati mogočen kostanj in zbira vsako nedeljo pred službo božjo in po njej v svoje senoco može in fantje, da se kaj pogovore in pokratkočasijo. Druge hiše stoji, kakor ti jih bil nanesel veter; ta tu, ona tam, ne dve na eno stran

Take blage spomine imam na Božič, ki sem ga leto za letom praznoval v mirni gorski vasi pri ljubi materi, pri skrbnem očetu, med dobrimi ljudmi. Zdaj vem še bolj ceniti oni mir, ki je razprostiral krila nad tisto družbo, ker od tačas sem občutil, kako zlo je nemir.

Občutil sem sam nemir, a še več nemira sem videl. Koliko pa je ljudi okoli nas, ki bi uživali mir? Mnogi pogrešajo miru z Bogom — kako naj imajo mir med seboj? Nemir je v človeški družbi, zato ker se je po velikem delu odtrgala od Boga in zdaj nima več cilja niti središča, da bi se uredila. Brez cilja ni reda, brez reda ni harmonije, ni miru. Zastonj je ves napor, da bi se umirilo nemirno človeško srce in neurejena človeška družba, dokler se zopet ne obrne k svojemu Bogu.

Kakor pred Odršenikovim rojstvom, tako je tudi dandanes zopet velik del človeštva zablodil v zemske in mravne zmote. Pred dvatisoč leti je bil Sin Božji prišel z nebe iskat in reševati kar je bilo izgubljenega. In zdaj, ali ni zopet toliko izgubljenega? — Ali se Odršeniku ne smilijo oni, ki so zdaj izgubljeni? Upamo, da tisti, ki so dobre volje, tudi zdaj najdejo svojega Boga, ki jih z isto ljubeznijo išče kakor pred dvatisoč leti.

A vsi nimajo dobre volje. Mnogi nasprotujejo božjim ciljem. Zato pa je boj in ostane. Mir je božični dar vsem, ki se s pripravnim srcem oklepajo „kneza miru“, Odršenika. A njegovi

obrtnjeni, okrog cerkve in ob cesti, ki drži po mnogih klancih in ovinkih zdaj navkreber, zdaj navzdol, črez hrib do okrajnega oblastva dolinskega, na drugo plat pa ob potoku skoz sotesko do velike ceste.

Dolinci so sicer tih ljudje; a kadar mislijo, da imajo kaj vzroka za to, začume tembolj. In teh misli so bili menda ta dan, ko se začelja naša povest.

Blo je meseca avgusta leta 1857., ko je stari Primož, ki ima majhno hšo pod cerkvijo, omočil svojo hčer Franco na dom. Vsa vas je bila pokoncu. Iz Primoževe hiše se je razlegala glava harmonika, sladko veselje vsakim usom, ki so s tako malim zadovoljstvom. Okrog olupšane hiše je oglasila mladina, ki je bila še premlada za plašce, in množica po svoji moči svatovski hrup. Zdjajzdaj se je prikazalo na pragu kako nališpajo deklet ali kak praznično običen možki, ki je zaukal po vasi doli v dokaz, da se mu dobri godi.

Bugatin nima ponavadi pol toliko svatov, kadar se ženi, kakor reven kmet; bodisi, da ima ta res več prijateljev nego oni, ali pa se bolj boji katerega razžaliti s tem, da ga ne bi vabil; ali pa hoče nemara vsaj enkrat pozabiti svoje reve in se prav oblastno ve-eliti. Nekaj mu gre seveda tudi za čast, ravnotako kakor ubogi vdovi, ki potrosi svoje zadnje

nasprotniki so tudi nasprotniki naši, ki se prištevamo častivcem Kristovim. Kristovih nasprotnikov je tudi med nami, zato pa je boj med njimi in nami. Miru tukaj ne moremo narediti s praznimi frazami, ampak le s tem, če se srca spreobrnejo v Kristu.

Socialni kurz v Gorici.

„Slovenska krščansko socialna zveza“ v Gorici, ki si je postavila za nalogo, da skrbi za povzdigo izobrazbe slovenskega ljudstva na Goriškem, je sklenila napraviti poučen tečaj, kjer bi se govorilo in razpravljalo o najvažnejših dnevnih, gospodarskih, socialnih in sploh kulturnih vprašanjih. Ta poučni tečaj, ta socialni kurz je v prvi vrsti namenjen možem in mladeničem, ki bi bili sposobni in voljni, v domačem kraju ustanoviti in voditi izobraževalna društva; podlago, pouk in navodilo k temu jim bo podal ravno ta socialni tečaj. Kolikor več izobraževalnih društev bo v naši deželi, toliko trdnjši in značajnejši bo stal naš narod slovenski, in naše delo stremi za tem, da preprežemo celo našo deželo z dobrimi, delujočimi izobraževalnimi društvi. Prvi večji korak in pobudilo k temu bodi socialni kurz „Slov. kršč. soc. zveze“.

Spored soc. kurza, ki bo 2., 3. in 4. januarja v Gorici, je naslednji: V četrtek 2. jan. Od 9—11. zjutraj: Otvoritev. O izobraževalnih in sploh nepolitičnih društvih (Ciril M. Vuga). Od 11—12.: O političnih društvih (Dr. Drmest). Popoldne: O združništvu in nauk o knjigovodstvu (G. Bitežnik). Zvečer: O zvezi (Dr. Janez Ev. Krek). — V petek 3. jan. Od 9—11.: O socializmu (Dr. Janez Ev. Krek). Od 11—12.;

kr. je arje, da pogosti pogrebce, ki so ji odnesli ljubelega moža.

Pri Primožu je bila vsa hiša polna. Za dolgo mizo so sedeli svatje, v sredi med njimi starejšina in zraven njega priletni župnik. Ana Primoževa žena, je skrbela, da duhovni gospod ni trpel lakote.

„Oh gospod župnik, še to, pa še to,“ je govorila in polnila venomer gospodu kupo in krožnik.

Težko se je branil gospod silnim prošnjam. OI druge strani pa mu je pripovedoval starejšina počasi in dostojno, da pojde dež, ker se drži vreme tako kisto, da pa ne bo nič odveč, ker je zemlja suha, in kako dobro znamenje je to, če dežuje na ženitvanski dan.

Ženin France je govoril zdaj s tem možem, zdaj z onim, zakaj kot nov gospodar je stopil v eno vrsto z njimi.

„Navesta je pa v izbici z družicami,“ je dejala mati, kadar so jo popreševali po njej.

„Malo se mora pojokati, ker je že taka navada,“ je menil Rožanec, posestnik iz bližnje vasi Gorice. „Saj se je še M na jokala, ki je dobila mene.“

„Jaz sem že vedela, zakaj,“ se hitro oglasi ženica od one strani: „Franci pa ni treba.“

„Ali ste iztekli, oče Rožanec?“ se smeje župnik. (Dalje pride).

O zborovalnem zakonu in novem volivnem redu (Dr. Drmastia). P. poludne: O kmečkem vprašanju (G. J. žef Abram). Zvečer: Govorničtvo (Dr. Janez Ev. Krek) — V soboto 4. jan. O 1/2 9—11.: O delavskem vprašanju (Dr. Jož f Srebrnič). Od 11—12.: O časopisju (G. Kremžar Franc). Popoldne: Zgrdovina človeške družbe (G. dr. Cspuder Karol). O socialni higijeni (Dr. Breclj). Zabavni večer.

Predavanja soc. kurza se bodo vršila v salonu hotela „Central“, Corso Verdi št. 32. Tam naj se zberejo udeleženci socialnega kurza v četrtek 2. jan., oni z dežele, če mogoče že pred deveto uro, da dobe navodila glede stanovanja in prenočišča.

Udeleženci z dežele naj se pravčasno pismeno zglašé pri društvenem blagajniku, g. Luki Dagar, Gorica, Via Seminario 16., ki bo po možnosti poskrbel za stanovanja.

Slovenski možje in mladeniči, ki ste željni izobrazbe in bi radi ponesli to izobrazbo med svoje rojake, pridite in udeležite se v obilnem številu soc. tečaja naše Zveze! Ne bo vam žal ne truda ne časa, ker boste le obogatili na znanju in se navdušili za sveto narodno in socialno delo! In potem pojdite in zanesite ta ogenj svojega navdušenja v slovenske trge in vasi in ta ogenj naj gori veselo in neprestano na vsâh domaâh ognjiščih — v domaâh izobraževalnih društvih! —

Razume se samo ob sebi, da vabimo k predavanjem soc. kurza tudi gospe somišljenike, može in mladeniče, iz mesta, naše dične goriške domače kroge, in se nadajamo, da nas tudi oni počasté s svojim obilnim obiskom.

„Slovenska kršč. soc. zveza“ kliče vsem udeležencem iz mesta in z dežele: Dobro došli!

Politični pregled.

Državni zbor.

Dne 11. t. m. je zbornica nadaljevala drugo branje pogodbe. Zanimanje je jako hladno, ker pogodba je zagotovljena in so vsi govori sedaj boljše ali slabše kritike le govorniške vaje brez najmanjšega vpliva na usodo pogodbe. Toda stranke hočejo in morajo izgovoriti svoja mnenja in sodbe, ki veljajo pro futuro — za bodočnost.

Bivši žel. Minister Wittek je stvarno zagovarjal pogodbo z gospodarskega stališča. S. c. demokrat dr. Soukup je bilad mažarski šovinizem proti Slovaku in ostalim nemažarskim narodnostim. Nadalje so govorili Špaček, Wassilko, knez Auersperg in dr. Benkovič, ki govori jako obširno in temeljito v okviru programa „Kmečke zveze“ za Spod. Štajersko. Obširno govori o vzrokih izseljevanja ter konečno pozivlja vlado, naj se takoj loti narodnostnega vprašanja. Ako se posreči narodna sprava, oziroma izvrši v drž. tem. zakonu zajamčena narodna ravnopravnost, potem bode mogoče čez deset let Mažarom narekovati pogodbo ali pa s sigurnim uspehom pričeti gospodarski boj z Ogrji. (Govorniku živahno pritrjujejo ter ob koncu mnogi čestitajo.) Dr. Benkovič je polovico svojega govora govoril v slovenskem jeziku; steno-grafoval je gospod dr. Skaberne iz naučnega ministristva.

Dne 12. t. m. se je razprava nadaljevala. Govoril je tudi baron Beck.

Dne 13. t. m. se je vršilo prvo glasovanje o nagodbi. Vsi slovenski liberalci, razun Hribarja, so glasovali proti nagodbi. Pri poimenskem glasovanju je bilo 256 glasov za nagodbo in 140 proti njej. Prišlo je velikih škandalov.

V soboto se je nadaljevala razprava. Govoril je med drugimi tudi dr. Laginja.

V ponedeljek so Rusini stavili 101 interpelacijo in 1 najni predlog glede nemirov na Lvovskem vsenčistišču. Pri čitanju tega predloga so Rusini strašno razburjali z nsmenim zavleci razpravo o nagodbi. Rusin Baczyašky je tako tolkel po pultu, da se je del pulta razbil. Ta del je posl. zgrabil in ga razburjen vrgel proč od sebe. Slučajno sta se tam sprehajala dr. Korošec in dr. Benkovič, ki ga je zadel oni kos lesa v glavo in ga krvavo ranil. Dr. Benkovič se je zgradil. Nastal je velik hrup. Sejo so morali prekiniti za nekaj časa.

Načelnik Rusinov Romančuk je nato v imenu tovarišev obžaloval grdo počenjanje omenjenega poslanca ter

prosil zbornico za odpušcanje. Enako je Baczyašky prosil za odpušcanje dr. Benkoviča. Zbornica je nato sprejela prvo skupino zakonskega načrta nagodbe.

V torek je zbornica rešila še dalmatinsko železnico s spreminjivalnimi predlogi dr. Šusteršiča. Sprejela se je njegova resolucija, da se bodo pri gradbi železnice porabljali le domaâi delavci. Nato je bila nagodba v tretjem branju sprejeta.

Nato je zbornica začela razpravljati o proračunu. Zbornica je včeraj sprejela nujnost proračunskega provizorija in prvo branje proračuna.

Podržavljenje železnice. Z ozirom na zbornično delovanje se prično odločilna posvetovanja o podržavljenju šele po Novem letu.

Hrvaški sabor, ki je bil sklican v četrtek, je bil takoj razpuščen. Nove volitve bodo meseca februarja.

Delegacije. 13. t. m. omele stranke sejo radi volitve v delegacijo. Z Goriškega pride letos v delegacijo Italijan, drugo leto pa član S. L. S. iz Štajerskega pride letos v delegacijo nemški konservativavec Hogenbhar in on nemški nacionalc, drugo leto en Slovenec.

Italijanski svobodomislici v Italiji. — Italijanski naučni minister Rava je črtal v novem učnem načrtu obligatorni verouk. Državni svet je pa črtal 12. t. m. to svobodomiselnost reformo, ker jo zamore uvesti le postava in ne minister sam. S-veda besni italijansko takozvano „svobodomiselnost“ časopisje.

Mažari so razburjeni na naš Avstrije, ker je naš državni zbor obsodil ravnanje Mažarov s Slovaki.

V Perziji je revolucija. Če ne bo kmalu miru bo Rusija zasedla Perzijo.

V Maroku se vrše še boji. Novi sultan je izjavil, da se podvrže staremu Abdul Azizu, ako odpusti dosedanje ministre.

Položaj ob turško-črnogorski meji je jako kritičen in so razmere med obema državama jako napete. Položaj ni še popolnoma jasen. Morali so se pa že vrstiti med Turki in Črnogorci boji, ker je naročila turška vlada svojemu cetinjskemu poslaniku, da naj izposluje pri črnogorski vladi, da se prenehajo napadi in da naj kaznujejo krivice. Po črnogorskih poročilih se pa množe spopadi med Turki in Črnogorci ob meji in je položaj resen. Turki imajo ob meji 14.000, Črnogorci pa 4000 vojakov.

Nasilstvo proti katoličanom v Rusiji. — Kako znano, je ruska vlada izgnala vilnskega škof Roppa, ker ji ni bilo všeč njegovo krščansko socialno delovanje v korist ljudstva. Zdaj pa je pozvala ruska vlada vilnski stolni kapitelj, da naj imenuje oskrbnika za osirotelo vilnsko škofijo, a da ne sme imenovati kanonikov Francievicza in Sadowkega. Kapitelj je pa sklenil, da se hoče držati določil kanoničnega prava, po katerem imenuje škof sam administratorja. V tem smislu odgovore tudi vilnskemu generalnemu gubernatorju, dasi je zagrozil, da jih izžene v Ntranjo Rusijo, ako ne ubogajo. Kanoniki so pripravljani na vse in so pripravljani za na pot. V Peterburgu so pa izmislili še drugo nasilstvo. Odpraviti hočejo namreč vilnsko škofijo, kar so storili že svojčas v mnsko škofijo. Polovico vilnske škofije bi priklonili mohylevski, drugo polovico pa samogitijski škofiji. Pač res nimajo ruski činovniški mogoci v sedanjih resnih časih drugega posla, kakor „brokraški“ kulturni boj proti katoličanom.

Zarota proti sultanu. Poročajo o zaroti proti sultanu Abdul Hamidu. Turški baganci v Atinah so bili v zvezi z visokimi turškimi dostojanstveniki, da bi odstavili sultana. Zaroto so odkrili nekoliko prej, predno so izvedli načrt. Ziplaten h je v zaroto mnogo turških dostojanstvenikov.

Novi škof v Budjejevicah na Češkem. — Novonastavljeni škof v Budjejevicah je pri današnji nanciatari pr šil ponedeljek izvedel informalni proces. Prekoniziran bo v pr hdnjem pap ževem konzistoriju. Mgr. Halka je kmečki sin, rojen leta 1851 v Velebovu. Zidaja leta je bil generalni vikar rajnega škofa Riba.

Darovi.

Uprava „Prim. Lista“ je prejela: Za slov. „Alozijeve“ g. Saljak Franc,

zasebnik Podmelec 1 K. In za slov. „Sirotišče“ Franc Mozetič, zidarski mojster Gorica 2 K; Josip Mozetič, zidarski mojster Gorica 2 K; Josip Lovišček Ajba 40 vin.

Za slov. „Strotišče“ je darovala občina Kamnje 10 K. Bog povrni!

S. K. S. Z.

Predavanje Franca Kremžarja v „Slov. kršč. soc. zvezi“ v sredo zvečer je bilo vrlo zanimivo. Predaval je o revoluciji, razložil vzroke revolucije, s posebnim ozirom na francosko revolucijo, kazal na revolucionarni značaj socialne demokracije in povdarjal, da je ohranitev družabnega reda in mirni in srečni razvoj človeške družbe zagotovljen le v — krščanskem socializmu.

Novice.

Vesele božične praznike želita vsem prijateljem in naročnikom „Prim. Lista“

urednik in upravnik.

Tajništvo „Slov. Ljud. Stranke“ za Goriško posluje vsak ponedeljek in četrtek od 10.—12. ure dopoldne v hiši „Narodne Tiškarne“ Via Velturini 9. Tam naj se oglasi, kdor hoče govoriti s tajnikom. Kdor pa se pismeno nanj obrne naj naslavlja pisma: Ivan Rejec, prefekt, Gorica, Via Cristo 2.

Gospodarska akcija vlade za Primorsko razburja duhove. Laški listi namreč pišejo, da je ta namenjena pomožna akcija le za Lahe. Naši poslanci so se takoj, ko se prišle one govornice v svet, obrnili na vlado ter zahtevali pojasnila. Zatrtilo pa se je, da poročila v listih niso resnična; ampak da namerava vlada veliko akcijo za celo Primorje, za slovenske in laške kraje.

P. n. tamburaši „Slov. katol. delavskega društva“ bodo imeli vajo v soboto ob 8. uri zvečer.

Nov deželni šolski nadzornik. — „Tagespost“ prinaša, da bo na mesto vpojenega nadzornika Swide imenovan dr. Franc Perschinka. Mož je Dunajčan rojen leta 1865. Njegova stroka je klasična filologija. Služboval je tudi v Pulju. Da slovenščine ne razume, to je samoposebi umevno!

Ljudski sleparji, ki po svojih umazanih glasilih širijo laži med ljudstvo, zagovarjajo one liberalne poslance, ki so glasovali proti nagodbi. Ker so liberalni poslanci, med njimi Štrekelj, naredili neumnost, mora „Soča“ to zagovarjati. Zagovarja pa to tako, da bo vsak mislil: Štrekelj je najbolj pametna glavica v parlamentu. Niti ene točke pa nimajo, da bi ovrgli naše pribite trditve. „Soča“ piše, da so liberalci zato glasovali proti pogodbi, da bi dosegli boljše. Ali je mogoče večje sleparstvo? „Soča“ greši nad zabitost svojih bravcev in zato si upa pisati take reči. Pogodba res ni vzgled dobre pogodbe; a tudi slaba ni. S tem pa, če zavre parlament to pogodbo, gotovo ne dobimo boljše, ampak morda celo slabejšo, ker bi potem vlada sama po § 14 sklenila z Ogrsko tako pogodbo, kakoršno hoče. Parlament bi pa poslal domov. Seveda tega liberalci ne vedo in zato verjamejo še vedno vse, kar „Soča“ piše.

Konstatiramo pa še enkrat, da ima pogodba mnogo določb ravno glede žita, moke, sladkorja, vinskega zakona, živinoreje itd. ki so koristne kmečkemu stanu. Če bi se pogodba bila zavrgla, bi bile odpadle tudi te točke.

Jurčku v „Soči“, ki meni v svoji omejenosti, da si „Gorica“ ugovarja glede sladkorja pa povemo v poduk sledeče:

Pogodba z Ogrsko določa, da imata obe državi sedaj proste roke glede užitninskih davkov. To se pravi, da nobena država brez dovoljenja druge ni smela doslej znižati davkov na užitnino, torej tudi ne na sladkor; po novi pogodbi ga pa sme. Ali Ti je to jasno Jure z gore? No, če si se zavedel, boš pa morda razumel še tole: Če je Štrekelj glasoval proti pogodbi, ali ne sledi iz tega tudi, da je glasoval proti temu, da sme Avstrija znižati sladkorni davek?

Če tega ne razumejo butice „Sočinih“ pisarjev, razumejo pa to tembolj drugi pametni ljudje, ki jih je hvala Bogu še dosti po Goriškem, ki pa se seveda ne prišteva med liberalce.

Kdo ima prav? — Liberalci so v škripcih. Poglavar liberalcev Iv. Hribar je glasoval za nagodbo iz strahu pred „klerikalci“, Štrekelj pa je glasoval proti njej. Kdo je storil prav? Če je pogodba zanič, je Hribar obojen; če je pogodba dobra, je obojen Štrekelj, ker je glasoval proti njej. To je hud precep za ubogo liberalno pamet. No, pa liberalci se potolažijo tako-le:

„Neki slepar v „Prismojencu“ piše in laže o Štreklju naprej in naprej. V četrtek je priobčil celo uvođen članek, poln peklenške laži proti naravnat uzornemu kmetškemu poslancu Štrekelju. Po vsej sili hoče dognati slepar, da dela Štrekelj proti kmetu. Tega sleparja bomo še tako čeljustnili, da bo pomnil svoj živ dan, kako falotsko-nizko je kradel ugled in čast poslancu Štreklju.

Poslanec Štrekelj pojde sam med svoje volilce, in tem pove jasno in odkrito, kakor je njegova navada, kaj je delal in kako je glasoval v parlamentu. Kraški in vipavski kmetje, ne verujte ni besede sleparjem, ki nesramno napadajo Štreklja po farovâskih listih; to so ljudje, ki imajo Boga in ljudi za norca.“

Pribito in jasno ko beli dan! Slepar... peklenška laž. falotsko nizko krađe... vzorni Štrekelj... bomo čeljustnili... to so nepobitni dokazi — ne sicer za nespremljivost pogodbe — ampak za neprebavljivost že smešne liberalne bedarije in zlobe.

Pogodba in kmečki stan. — Bivši poljedelski minister grof Auersperg je izdal brošuro, v kateri razvoja pogodbo s kmečkima stališča. Dokazuje, da pogodba nikakor ni v škodo kmečkim zahtevam. K sklepu pravi: „V tem prepričanju bom v gosposki zbornici čisto mirno glasoval za nagodbo. Takisto nujno prosim svoje kmečke prijatelje, naj prouče natančno in nepristransko razloge, ki so me privedli do tega mojega stališča.“ — Uradno glasilo c. kr. kmetijske družbe Kranjske „Kmetovalec“ pravi z ozirom na to brošuro: „Pisatelj knjžice prav mirno in nepristransko ter s strokovnega stališča zagovarja nagodbo z Ogrsko, ki je ravnokar v razpravi v državnem zboru. Iz te knjžice je posneti, da je nagodba tudi z agrarskega (t. j. kmetijskega) stališča smatrati za dobro in jo je sprejeti. Bralcem našega lista, ki umejo nemški, prav toplo priporočamo, naj knjžico prebero in naj jo raztolmačijo drugim, ki ne umejo nemški.“ Da se liberalci ne bodo dali prepričati o tem, da je pogodba dobra, vemo prav dobro. Rečimo, da bi mi konstatirali, da je Gabrščekova brada črna, bi gotovo njegov jeziček do onemoglosti klical: „Bela je!“

Predlogi posl. Fona. — Poslanec Jožef Fon in tovariši so 11. t. m. vložili naslednje predloge:

1. Izboljšajo naj se razmere kolonov na Goriškem;

2. državni sluge s certifikati naj se uvrsté v višji razred, ki odgovarja službenim letom pri vojaštvu ali orožništvu;

3. iz državnih sredstev naj se izdatneje kmečkim posestnikom delé umetna gnojila.

Liberalce jezi, ker se je Miklavžev večer „Slovenske krščanske socialne zveze“ obnesel tako sijajno. Ker si ne morejo drugače ohladiti jezica, pa pravijo, da smo vabili uboge ljudi k Miklavževemu večeru pod pretvezo, da jim bomo kaj dali; nazadnje pa niso nič dobili. Pametnim ljudem sledeče: S. K. S. Z. je sklenila prirediti Miklavžev večer poglavitno iz tega vzroka, da se obdaruje nekaj revnejših otrok, ki drugače ne bi ničesar imeli od Miklavža. Zaana je bila odboru S. K. S. Z. grozna beda, ki vlada med mnogimi slovenskimi družinami. In „zveza“ si je stavila nalogo, tudi za te kaj prirediti. Določeno je bilo, da bodo obdarovani približno 4 najrevnejši otroci iz vsakega razreda slovenskih šol v Gorici. In za te določene otroke je bilo pripravljeno blago za obliko, ali obnavalo, ali pokrivalo, ali narejen spodnja obleka in celo nekaj narejenih zgornjih oblek. Stariši otrok, ki so bili odločeni, da bodo obdarovani, so dobili zastoj vstopnice. Poleg teh darov je bilo pa mnogo darov zasebnikov in premožnejših ljudi, ki so se tudi udeležili našega večera. Za vse skupaj so bile pa pripravljene še za na konec sladice in sadje. — A naval občinstva je bil grozen; prišlo je gotovo 3 krat več ljudi, kakor smo jih pričakovali; gaječa je bila velikanska. Zato ni čudno, ako se je v tej gaječi kako darilo

izgubilo. To ve vsak, da več storiti ni bilo mogoče pri tolikem navalu. Zato je neumno, če liberalci S. K. S. Z. kaj očitajo. Vsi udeleženci so trpeli vsled gneče; a pritoževali se niso; nasprotno izjavljali so, da jih veseli, ker S. K. S. Z. ne dela razločka med gospodo in revežem, kakor je to običajno vsako leto delala liberalna frakcija v „Trg. Domu“. Da je ljudstvo spoznalo, kje je pravi demokratizem doma, to liberalce jezi. Očitajo nam nered. Prav! Bil je nered vsled nepričakovanega obiska. V „Trg. Domu“ je bil pa isti večer tak red, da je tistih par udeležencev od samega mrza moralo domov, lise so pa prišli v „Central“; še celo darove so jim morali drugi dan domov dostavljati, ker so udeleženci prej ušli. Taka praznosta je bila v „Trg. Domu“. Vemo, da jih to jezi. Pa mi bi se ne bili v to spuščali, ko bi bila „Soča“ pustila na miru S. K. S. Z. „Sokol“ naj se zahvali Gabrščeku, če pribijemo njegovo blamažo na Miklavžev večer. Gabršček govori o škodi, ki jo ima Hönsch. Gabršček naj bo brez skrbi! S. K. S. Z. je Hönschu vse lepo plačala. nismo pa doslej še vedno ne slišali, da bi bil Nekdo plačal obljubljenih honorarjev nekaterim ponižnim svojim podliatkarjem!

„Ločitev cerkve od države“, vpijejo liberalci, „je proglasil dr. Krek“. Nato pa pristavljajo, kako malo je klerikalcem za vero, da liberalcem kaj takega ni dovoljeno in tako dalje. Pomilujmo liberalizem in njegove liberalce o katerih je dejal tudi Krek, da so liberalni le v svoji zabitosti. Kaj hočemo, če njihovo ozko duševno obzorje ne seže dr. Kreku preko podplatov? Kdo bo zahteval od njih, naj razumejo najbolj duhovitega moža v celem avstrijskem državnem zboru? Zato teh ljudi ne bomo prepričevali; dejstvo pa je, kar je povedal dr. Krek v sledečih besedah, govorec o svoboščinah cerkve:

Svoboščine cerkve se opazajo le v proračunu in kongruji, drugače pa cerkev v Avstriji nima nobenih svoboščin. V tem oziru se sklicujem na izvajanje spoštovanega gospoda predgovornika, ki sam cerkve ne vidi raa v krepkih države. Čisto res — vprašanje nastane in je tudi že tu, ali ni škoda, ki pohaja iz sedanjega razmerja cerkve do države, za vero večja kot korist, in to vprašanje je vredno resnega dela na boljših mož. Da ne žalim nikogar izmed gospodov, ki so me izvolili za generalnega govornika in nikomur ne vsiljujem svojega mnenja, izjavim, da je moje osebno prepričanje to, da je že skrajni čas, da jamejo verni katoličani čisto odkrito gledati in razmatrivati vprašanje ločitve cerkve od države.

Sedaj pa poglejte, če tukaj ni izrečena tista misel, ki jo gojimo tudi mi: Svoboda cerkve! To je nekaj drugega, kakor pa tisto kar zvejo ločitev cerkve od države liberalci, ki hočejo francoske ločitve, ki je cerkev popolnoma podvrгла državi in jo oropala vsega imetja. Te francoske ločitve so zahtevali tudi liberalci pri nas in ravno „francosko politiko“ je krepko ožigosal dr. Krek. Pa še nekaj! Liberalci hočejo vnapredno z ločitvijo cerkve od države tudi svobodno, t. j. brezversko šolo. Dr. Krek je pa vnapredno s svojo zahtavo v osvoboditvi cerkve zahteva tudi versko šolo. Odkodno je obsojal početje vlade ki trpi, da se na vsenciliških prodaja taka svobodna znanost, ki dela mlade ljudi brezverce. Ali ni pobijal tistega, kar pobijamo mi? Ali ni označil za kvarno tistega, kar hvalite vi? Gospodje, liberalci, pamet v roke in knjigo, pa študirajte; morda se vam posreči kedaj, če boste pridni, da boste razumeli govore najglobokejšega moža avstrijskega parlamenta, sina slovenskega naroda, dr. Kreka, na katerega smo ponosni!

Iz Rumunije nam sporoča rojak: Pokopali smo dne 25. novembra nekega drvarja, ki se je ponesrečil pri nakladanju drv. Udaril ga je neki Rus s svojim cepinom tako močno na glavo, da mu je preklal črepinjo. Ker daleč naokoli ni nobenega blagoslovljenega pokopališča zato smo ga morali pokopati v temnem rumunskem gozdu.

Iz sodne službe. — Kancelist Velimir Gorac uchi je premeščen od okrožnega sodišča v Rovinju k deželnemu sodišču v Trst, pisarniški oficijant Josip Kontelj v Kopru je pa imenovan za kancelista v Buzatu. Pisarniški oficijant Franc Turšič v Trstu je imenovan za kancelista v Volovski, pis. oficijant Josip

Pahor v Trstu pa za kancelista pri dež. sodišču v Trstu. K okrajnemu sodišču v Palju pride kot kancelist pisarniški oficijant Leopold Michschiczek v Gorici, pis. oficijant Artur Pregl pa iz Gorice kot kancelist v Tolmin.

Izgubila ali pozabila je neka oseba v prodajalni g. Kumarja v Raštelju zavoj blaga za žensko obleko, ki jo je Kumar izročil policiji.

Tfus v Postojni. — Deželna vlada kranjska uradno razglša, da tifasa v Postojni ni več.

Ojačenje vojaštva ob italijanski meji. — Vojaška uprava ne prestando pomnožuje vojaštvo ob italijanski meji. Navadni smrtniki klub vsem protitrditvam vladnih trozveznih čuvajev sodimo, da se nekaj kuha na Laškem. Poveljništvo graškega armadnega zbora je obvestilo poreški občinski svet, da pride 8. aprila 1908 v Poreč ena stotinja 24. lovskega polka in da ostane rajno v Poreču.

Dva Avstrijca prijeta v Carigradu. — Dne 7. novembra sta bila 2 Avstrijca Cepič in Treo iz Trsta kot sumljiva prijeta. Sumili so, da sta anarhista. Drugi dan so ju izpustili. Poslanik se pritožil pri sultanu, ki je obema Avstrijcem dovolil primerno odškodnino za 1 dnevni zapor in — strah.

Iz stanovanj namerava o vreči v Napolju 4500 ubogh rodbin, ki niso že mesce plačali najemnine. Da preprečijo morebitni odpor, pomnože napoljsko vojaštvo za 10.000 mož.

Slovenski fantje v Ameriki in vojaštvo. — Ameriška „Nova Domovina“ poroča: Čedalje več slovenskih fantov pristopa v armado Združenih držav. Vsi ki so sedaj vstopili, odidejo na Kubo, kjer potrebujejo Zdržane države več vojaštva. Sledeči fantje so odšli v vojske in sicer h konjenikom: Anton Lah iz Blok, Frank Meamor iz Sv. Trojice pri Zavrhu, Frank Pintar, Ivan Kolar in Anton Strezaj, vsi trije iz Rakeka, Franjo Verbič iz Postojne in Franjo Filip iz Ljubljane. Vsi fantje so korenjaki od pet do glave in upamo, da bodo delali čast svojemu narodu tudi v tuji vojski.

Redka prikazen. — Prihodnjo nedeljo med 10. in 12. uro bo na zemljišču nove norišnice vsak imel priliko si ogledati, kako daleč je uže veda v kmetijstvu napredovala. Tam si lahko vsakdo ogleda v cvetličnjaku v ta nameo nalašč napravljenu, da je mogoče tu li decembra meseca pridelati sveže šparglje in drugo zelenjad. Do Buziča se pridela v cvetličnjaku kakih 20 do 30 kg lepih špargljev in mnogo radiča. Tam cvetijo sedaj jagode, ki bodo sredi februarja gotove, tudi gobe bodo februarja meseca na prodaj. Deželni odbor vabi meščane in okolice, da si ogledajo v nedeljo ta čudež.

Nedelski izleti učencev kmetijskih šol. — Ose deželni kmetijski šoli sta se preosnovali. Do sedaj so bili učenci na zavodih po dve leti nepretrgoma, a letos so se vpeljali zimski tedaji, ki trajajo le pet mesecev. Vsaki oddelk deželne kmetijske šole ima letos po 20 učencev, ki imajo zjutraj in popoldne teoretičen podak. V nedeljah pa, če vreme to dopušta, napravljajo izlete po okolici na vzorno obdelana posestva, kjer dobivajo podata v praktičnem kmetijstvu. Pred 14 dnevi so šli slovenski in italijanski učenci v Farlanijo, v Rašic, ter so si ogledali vzorno posestvo grofa Lstourja; zadnjo nedeljo so bili pa na Vogerskem, kjer jih je gospod Rabbia prav prijazno sprejel, ter so si ogledali tamošnje lepe vinograde itd. Učitel i teh šol so pričeli tudi s poljudnimi predavanji širiti zanimanje za kmetijstvo med meščane in ljudstvo. V nedeljo je bilo prvo predavanje o higijeni mesa, ki se bo nadaljevalo. Kasneje bodo predavali tudi slovenski učitelji bodisi v mestu, bodisi v okolici o zadevnih predmetih.

Bogoslovne fakultete. — Realistični in socialnodemokratski dj ki v Pragi so v zvezi češkoslovenskih dijakov predlagali zahvalo socialnim demokratom, ker so zahtevali, da se bogoslovne fakultete izločijo iz vseučilišč. Ker je ta predlog propadel, so realisti in socialni demokratje izstopili iz zveze. Kakšno komedijo igrajo takozvani realisti, se pa vidi iz njihovega glasila, Masarykovoga „Časa“, ki ravnokr zagovarja u tanovit protestantske fakultete v Pragi.

Nemci ob Adriji. — V nemškem pol. društvu v Trstu je govoril nemški

državni poslanec Dobernig in naglašal v svojem govoru, a morajo Nemci stremiti za pomembnejem Trsta in pokrajini ob Jadranskem morju. Dobernig je tudi dejal, da hočejo visoki krogi na Dunaju tržaško trgovino — poslovantiti.

Zavarovanje delavcev. — Delavski svet je te dni na Dunaju razpravljal o organizaciji delavskega zavarovanja. Glede zavarovanja za slučaj onemoglosti se je sklenilo, da se zavarovanje ustanovi na temelju finančne skupnosti ter se vrhovno vodstvo izroči centrali. Vendar se prepusti deželnim komisijam pravica odločevati o nalaganju kapitalij in o zdravstvenih odredbah. Glede zavarovalnic za nezgode se je sprejel kompromisni predlog, da se načelstvo sestavi iz dveh tretjin podjetnikov in ene tretjine delavcev. Načelnik mora biti delodajalec, podnačelnih pa delavec. Na isti način morajo biti sestavljeni tudi vsi odseki. Glede organizacije bolniških blaganj se je konferenca soglasno izrekla da ostane dosedanji način sestave načelstva in gde prispevanja delodajalcev in delavcev. Bolniška blagajna se ustanovi, ako je le 300 članov. Bolniško zavarovanje rudarjev se mora urediti na isti način, kakor pri drugih industrijskih podjetjih, a zavarovanje proti nezgodam pa na temelju strokovnega združitva.

Visoka starost. — V Ljubici blizu Šibenške Rogoznice je umrla vdova Beza Ercegnvič-Gak stara 102 leti in 7 mesecev. Do zadnjega časa je bila vedno zdrava in vesela, cele dneve je šivala ali kaj drugega delala, sama je napeljala nit v najdrobnejšo šivanko. Osem dni pred smrtjo je prosila svojo vnukinjo, naj jo obleče v nevestino obleko, ki jo je hranila na smrt nad 80 let, češ, da bo v osmih dneh umrla. Naslednjih sedem dni ni hotela skoraj ničesar jesti, a osmi dan je zahtevala pravcato gostijo ter jedla in pila. Ta dan je tudi umrla, kakor si je pro-rokovala.

Iz goriške okolice.

Nered na državni železnici. — Pišejo nam: Vinogradnik z Vipavskega je od svojega kupca prejel naznanilo, da so bili sodi odposlani 29. novembra. Dne 9. decembra je mož poizvedoval na postaji Prvačina, je li že došla ona posoda. Rekli so mu, da označenih sodov še ni. Dne 12. dec. je prejel iz postaje Prvačina po pošti naznanilo, da je posoda došla. Se isti dan je šel ponjo. Na postaji so mu povedali, da so sodi že od 1. dec. tam in da mora plačati založnino (Lagerzins?) Izgovarjali so se, da je pošta v Črničah kriva. Ker se je mož npiral plačati, mu niso hoteli izročiti ednega soda, ki je isti dan došel zanj na postajo od drugega kupca. Dne 14. dec. je mož oddal na isto postajo one posode vina. Prašal je za potrdilo sprejema. Rekli so mu, da ga ni treba, saj se blago ne more zgubiti, le za male reči in prazno posodo se daje potrdilo. Ako ga pa hoče prav imeti, mora čakati dve uri, ali pa naj pošlje ponj, kakor hoče. Prašamo zdaj: Kako more rabiti priporočeno naznanilo iz Prvačine v Črniče 11 dni? Ako je bila posoda že 1. dec. v Prvačini, zakaj niso povedali možu resnico, ko je 2 1/2 ure daleč prišel lepo prosit? Ali res ne dajejo na postajah sprejemnega potrdila, ali ga odrekujejo le pohlevnemu kmetu, ki ne pozna postave? Ali rabijo dotični uradniki za spisat tako potrdilo cele 2 uri? Ali mislijo, da ima kmet res toliko časa, da bo hodil 2—3 uri daleč po kuščak papirja? Ali mislijo morda državni uslužbenci da je kmet katron? Kmet je potrpežljiv, vendar le do neke meje.

Drugi mož je peljal sodček žganja od Prvačine k sv. Luciji ob S. Oldal ga je v voz za prtjago. Doma je bil sod napoln s 70 litri žganja; ko ga je pa na svojem mestu izročil, ga je manjkalo 9 litrov. Nkjer ni bilo poznati, da bi bil sod puščal. Ja morala v vrgnu biti pač velika vročina, da se je žganje posušilo?

Iz Solkana. — Poštne razmere. — Večkrat sem čital po časnikih, kako so tu in tam slabe poštna razmere. A tudi v najzadnji gorski vasici se vidi pismonošo najmanj 3 krat na teden. Takaj pa, kjer jaz stanujem, na Solkanski cesti, si moramo sami hoditi iskat. Solkanski pismonoša pride samo do Mizarške zadruge in ne naprej. O! Mizar. zadruge do gostilne Farnove — so trgovci, obrtniki, gostilne in mnogo železničarjev na stanovanjih, katerim se čudno zdi,

kako je to, da pošta do njih ne pride. Prosim ko bi se na kak način posredovalo pri poštnem ravnateljstvu v T. st.

Nesreča na železnici. — V četrtek ob 10. uri predp. je železniški uslužbenec Rudolf Tomšič na prvaški postaji pripenjal k tovornemu vlaku vozove. Pri tej priliki se je zgodilo, da se mu je izpodtaknilo na tiru in eden vozov ga je na skrajnem delu glave tako hudo poškodoval, in prepeljali so ga v tuk. bolnišnico. K sreči so bile rane tako neznaatne da bode Rudolf Tomšič že v kratkem lahko nastopil svojo službo.

V Prvačini je sv. misijon od 15—22 t. m. Vodijo ga bodo čč. gg. lazaristi iz Ljubljane.

Umrl je v pondeljek ob 5h pop. v Mirnu posestnik in trgovec gosp. Franc Mozetič, star 42 let. N. p. v m. l

Živčevo veleposestvo v Vitovljah se hrani. Odnosno na naše poročilo, da se razkosa ter izgubi veleposestvo g. Živeca v Vitovljah smo zdaj v veseljem položaju poročati, da pretečene dni je prvorojenec dedičev gospod Jožef Živec veleposestvo rešil z pomožjo domače posojilnice v Oseku. Premagani so vsi napori svojeglavnega sorodnika in njegovega pravdosrednika.

Star denar. — Na vrtu pok. Anton pl. Monari v Šempasu so delavci našli srebern denar iz leta 1681. Na eni strani ima napis MAX. CAND. D. G. ARCHIEP. SALISB., na sredi pa umetno izdelani grb z letnico 1681 in urednostno številko 3. Na drugi strani ima podobo škofa in okoli napis S. RVDBERTVS. EPS. SALISB. Našli so tudi staro svetinco, ki ima na eni strani podobo M. B. z napisom LAVRET., na drugi pa podobo sv. Mhela X vago v roki.

Kmetijsko društvo v Št. Petru pri Gorici je kupilo lelos veliko dobrega belega in črnega vina od svojih društvenikov. Priporočamo gg. odjemalcem izvratno kapljico, kakor tudi popotnikom, ki potujejo skozi Št. Peter. Za pristnost jamči društvo.

Iz ajdovskega okraja.

Strela vdarila v zimskem času. — Pretekli pretek, po noči ko je grmelo, je vdarila strela v hišo kromarja Harija blizo Rabka. Zidela je v strešni žleb, kjer je razražila kos strehe potem šla po žlebu na drugi konec strehe, ktero je tudi poškodovala. Nato pride na tla, se splazi v prešišji hlev in v kovačnico, kjer je vse razmetala, dokler je izgnila skozi dimnik, odkoder je prišla. Dobre je, da ni ničesa vžgala, ker je bilo slučajno odjužno vreme.

Ki bi si bil mislil. — Na poti iz Batuj v Črniče je počivalo dolgo let v velikih kupih drobno kamezje, ktero so navozili in nanosili Batujci, ko so čistili svoje travnike in njive. Zlaj mora tudi to kamezje zapustiti svoje počivališče; vozijo je na železno proggo. Pri delu imajo sedaj zaslužek delavci in vozniki in kamenje tudi plačujejo po 6 do 10 v. za koš. Podjetnik je g. Doplkar iz Dornberga. Pravijo da tega kamenja napeljejo na železnico okoli 7 tisoč kvadr. metrov.

Koga zagovarjajo naši liberalci. — V zalnjem „Pr. Listu“ sem zastoj iskal odgovora na neko notico v „Zamorčku“, ki jo je ponatisnil, kakor sem slišal iz „Slov. Naroda“. Tiste se g. župnika iz B., ki ni hotel pustiti neke osebe kot botra gri krstu, in to kmalu potem ko je razlagal v cerkvi o dolžnostih kristnih botrov. Slušažno sem bil takrat v cerkvi in nekaj razumel, ker govorjenje ni bilo v našem jeziku. Tistega botra jaz dobro poznam; nikdar ga ni v cerkev, ne prejema zakramentov za vel. noč in tudi preklinjati zna da je groza. (Gotovo ne v našem jeziku. Op. stavca). Rekel je, da bi že hodil v cerkev, pa da je premajhna. No, komaj se je priselil sem in dobil drž. pravico, bi že hotel komandirati! Ta je lepa. Slišal sem tudi besedo „politika“. Najbrž je hotel očitati g. župniku narodnost. Tudi to je hvaležnost, da ga je g. župnik nekđaj učil posebe kršč. nauk v njegovem maternem jeziku. In vendar ga je za takrat pustil g. župnik za botra ne ker mu je pokazal oče otrokov „zobe“ ampak ker ga je prosil. Še več. Čajte kako jim je hotel dati otroko. „Elera“. G. župnik strmi, ker oče pravi da to pomeni „Bršlan-ka“. Drugo ime „Venere“. To ime je pa kar sramotno, kakor sem pozneje izve-

del. In tega človeka in njegovega strica kompareta brez drž. pravice, ki si jemlje takega botra zagovarja napredni „Slov. Narod“ in napredni „Zamorček“. Zato ne morem družega reči, kakor: „Viva librarija Gaberček“. Nekdo.

a V Skriljah imajo župana, ki ni ne liberalce, ne klerikalec, ampak se povsod poteguje za sebe. Dobra mu je bila pomoč klerikalcev, pa še rajše je sprejel roko liberalcev. Ker mu Skriljani niso hoteli podstaviti županskega stolčka dal si ga je napraviti pri Stomažanih. Pa ena noga tega stolčka se je že zlomila v nekem kanalu. Kaj pravi evangelj? Kdor se povišuje, bo... Če bo, bom že povedal.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Lokovca. — „Primorskemu listu“ z dne 12. dec. t. l. št. 50 odgovarjam. On pravi, da so vse vesti o njegovi osebi neopravičene in mu delajo krivico. Kje so dokazi, da so vesti neopravičene? Pravite, da niste liberalce, in da Vas tudi „Primorec“ napada. Mogoče ste v temi zasukane hlače obuli, ker v zasukanih hlačah je tudi liberalce smešen. Pravite, da niste za g. dr. Gregorčiča in g. dr. Gruntarja radi agitacije nobenega koraka naredili. Močne korake ste pa naredili ko ste z vso silo na večer volitve državnih poslancev pograbili vzorčnega klerikalca, in ga obdelovali. Drugih korakov vam tudi ni bilo potrebno delati — ker istočasno je bilo v Vaši hiši mnogo več lokovskih ljudi, kakor jih je dandaneč. Pravite, da svojo službo natančno in vestno opravljate: No, čemu se pa v uradu znašate celo nad otroci? Povsem pravi pa je nasvet, ki pravi: Kdor ima kako pritožbo naj se oglasi na pristojnem mestu! Navem, če ste to resno mislili, sicer pa Vas pridemo prašati, kam naj se pritožimo; bomo videli, kaj porečete.

Resnicoljub.

Iz cerkljanskega okraja.

c Cerkljanske novice. — Sv. misijon. — V Cerkljanskem smo imeli od 1. do 8. decembra t. l. sv. misijon, ki so ga vodili trije duhovniki D. J. iz Ljubljane. Ljudje so radi in obilno prihajali v cerkev, kjer so zvesto poslušali vsak dan po tri jedrnat, sedanjemu času zelo primerne govore. Zato pa tudi uspeh ni izostal: približno 3500 ljudi, domačih in iz sosednjih duhovnij, je med tednom prejelo sv. sakramente. Da, tudi ljudje, ki jih javnost prišteva med svobomiselnice, so pokazali v tem času, da se ne postijo strahovati od liberalne klike, ki je tik pred misijoncem izjavila v „Soči“ po svojem tajniku, da ona misijona ne potrebuje. Tudi ti so prišli, poslušali so brez predsodkov in so spoznali, da krščanstvo ni tak „hav-hav“, kakor ga slika liberalizem. Čast vam; ostanite stanoviti na poti pozitivnega krščanstva! — Koga ni bilo k misijonu? — Liberalnih matadorjev in vseh onih, ki se jim brez-pogojno uklanjajo. Vsi ti kažejo svojo „vernost“ samo tedaj: ko ob času kakšne volitve agitirajo za kakšnega obskur-nega advokata, kakor smo videli ob zadnjih državnoborskih volitvah in bomo gotovo tudi videli pri prihodnjih dežel-noborskih volitvah. Drugače pa se sme-jejo kmetu, kot zabitemu človeku, žaljo njegova najsvetejša čutila in ga imenu-jejo bedaks, ker se poslušal „farške fl-ve-ze“. Takaj, moj kmetič, odpri oči in spo-znaj ločiti svoje prave prijatelje od tvo-jih skritih nasprotnikov. — Liberalni trgovci in krčmarji. — Govori se, da se v tednu ob misijonu ni kaj pose-bno zabavljalo čez „farje“ in čez „kle-rikalizem“ po naših liberalnih krčmah. V tem tednu so namreč tudi liberalni krčmarji in trgovci vzeli v zakup ono ma-ho, ki je veliko bolj nenasitljiva in ima še manj dna kakor toliko proslula „farška bisaga“. No, pa saj se razumemo; „gšft“ je gšft! Če bi naši ljudje se vže vendar enkrat oprjeli načela „Svoji k svojim“, bi kmalu v naši vasi utihnil, tisto nepretrgano zabavljanje in zmerja-nje čez S. L. S. Saj imamo svoje krčme, svoje trgovine, svoje vzgojke; ne potju-bujmo torej več roke, ki nas dan na dan bje po licu.

c Predavanja. — Pretečeno ne-deljo, dne 15. t. m. je predaval č. g. dr. Knavs, o borzi, vrednostnih papirjih in menicah. Dvorana je bila popolnoma natlačena poslušalcev. Č. g. doktor je

kolikor mogoče poljudno izobrazilil borzne špekulacije in finančne pro-bleme. V tekočem mesecu bodo še dve predavanji in sicer v nedeljo dne 22. t. m. na katerem bode predaval pravnik g. C. Sedej; v nedeljo dne 29. t. m. pa bode zopet govoril č. g. dr. Knavs.

c Izobraževalno društvo priredi dne 1. januarja 1908 zabavni večer. Na vspeh bodo igrokazi, petje in solo-spevi. Vspored objavimo prihodnjič. V kratkem času ustanovimo tudi telovadni odsek in dramski odsek, kateri prične študirati igro „Deseti brat“. Sedaj se pa odijo mlajši igralci veseligrora „Čevljar“, katera se uprizar prihodnji mesec.

Izobraževalno društvo tudi prireja vsako sredo zvečer društvene socialne sestanke. Pri teh sestankih nam je že dvakrat zaporedoma predaval č. g. dr. Knavs o narodni ekonomiji. Po predavanju se je vselej vnela živahna debata in prijateljski razgovori. Zanimanje za te sestanke vedno bolj raste, ter je ude-ležba od strani članov vedno večja.

c Občinski zastop bode imel dne 19. t. m. prvo sejo. Želeti bi bilo, da bi bile seje javne in tako dostopne tudi po-slušalcem — volilcem.

c Nov vodovod dobi Cerklje in to še tekom leta 1908. To bode za Cerklje gotovo lep napredek. V Pljuznjah je vodovod dovršen in je bila prav te dni kolovodcaja.

Kedaj pa se že enkrat vlada odloči zgraditi tudi novo sodnijsko poslopje?

Iz folminskega okraja.

t Iz Podbrda. — Naš zgrizeni li-beralni postajenacelnik Lovrenc Testen, ki so mu naše občinske zadeve in po-trebnosti tako dobro znane, je mislil, da bode ravno on naše liberalce rešil pri zadnjih občinskih volitvah in se je pre-drznil oddati glas na davek, ki ga pla-čuje c. k. železniški erar v Podbrdu. Naj mu bode s tem pojasnjeno, da on je le uslužbenec c. k. drž. železnice in ima pravico voliti le na davek, ki ga on v občini sam plačuje, ne pa kot virilist ali zastopnik uprave železnice, ako nima od iste pooblastila. To na znanje tudi g. Ivana Štravs! Volivec.

Iz kobariškega okraja.

kd S Kobariškega. — „Soča“ se zaganja v krščanske časopise, češ, da prejemale podporo od „Piusvereina“. Pravi, da zatorej lahko brezplačno vsiljujejo „Prim. List“. Ali je „Soča“ pozabi-la, kako sta se ob volitvah brezplačno vsiljevala po naših krajih „Soča“ in „Primorec“? Iz katerega fonda se je pa to plačevalo?

kd Cesarjev dar. — Njegovo Veličanstvo prev. cesar je podaril „prostovoljnemu gasilnemu društvu“ v Idriškem 200 kron podpore.

Iz komenskega okraja.

km Kaznovana radovednost. — Na Krasu je še vedno tista slaba navada, da se k svatbi povabi vse daljše in bližnje sorodnike. Mnogo pride seveda tudi nepoklicanih gostov. Tako je bilo tudi nekje v našem okraju. — Med tem, ko so ženske in možje plesali na „ohcni“, prebrskali so jim doma tatovi vse shram-be, ter odnesli, kar jim je prišlo pod pr-ste, kakor n. pr. obnavalo, maslo, jajca, kruh, med itd.

Kd v, morda je tako zdravilo res potrebno, da se ozdravi človeška lahko-mišljenost?

km Trtozezi. — Nekam so bili povabljeni fantje, da naložijo „balo“. — Toda ni jih bilo obdoločenem času, poslali so jih zopetiskat pa tudi sedaj niso prišli, ampak se le čez štiri ure. — Med tem so naložili poročeni možje balo, in to so si vzeli fantje tako za zlo, da so stresli svojo jezo nad nedolžnim gospodarjem tako, da so mu porezali mlade trte. — Nekaj sličnega se je dogodilo še v drugi vasi istega okraja.

km Iz Kostanjevice. — Kakor se sliši, bode preložena pošta iz Kostanjevice rajbrže v Opatjeselo. Dela se tudi za vožno pošto med Opatjeselom in Grunskem, kjer naj bi bila tudi samostojna pošta.

Iz sežanskega okraja.

s K božičnici! — Vabimo k bo-žičnici, ki jo priredi dekliška šola „Eli-zabetišče“ v Tomaju, v šolskih prostorih dne 26. in 27. decembra 1907 in 1. ja-nuarja 1908. Začetek veselice ob 3.1/2 uri pop. Vspored: 1. Božična pesem „Sveta noč“, Ipavec. 2. Prolog govori Čufata U. Kr. 3. Pesem: „Sv. Neža“, P. A. Hribar. 4. „Sv. Neža“, igrokaz v dveh dejanjih. 5. Vmes se poje in svira na harmoniji: a) „Planinar“, Ant. Foerster; b) „Slo-venec sem“, Ipavec; c) „Bledi mesec“, Vilkar. 6. Božične in novoletne dekla-macije. 7. Božična pesem: „Zveličar pre-ljubi“, K. Bervar. 8. Božične slike z de-klamacijami. 9. Žive slike: a) Jaslice — Sv. Družina s pastirci in angeli; b) Sv. Neža v nebeški slavi. 10. Po dovršenem vspeh sledi šaljivo srečanje z raz-nimi dobitki. — Vstopnina 40 vin., se-deži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin. Pre-plačila se hvaležno prejmejo v korist „Elzabetišča“. Srečke se prodajajo po 10 vin. — K obilni udeležbi vabi uljudno „Elzabetišče“.

Iz korminskega okraja.

kr Občinske volitve v Medani. — Iz Medane nam poročajo, da so se te dni vršile ondi občinske volitve po starem slovenskem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ List „Naš Glas“ pravi, da so Medanci zaspanci. Če misli, da smo zaspanci zato, ker se držimo tega gesla, naj bo uverjen, da bomo v nje-govih očeh vedno ostali zaspanci, ker se bomo vedno držali tega gesla Svarimo vsakega, naj pazi na miru nas in na-šega gospoda. Raznih sumljivih porokov ne potrebujemo!

Iz trziškega okraja.

ti Slabe ceste. — Skladovna cesta od sv. Ivana preko Jamelj in proti Go-rici je v zelo zanemarjenem stanju. — Nam davkoplačevalcem nakladajo vedno doklade na ceste, a te so tako zanemar-jene, da se živina in orodje strašno muči in kvari po takih potih. — Naj bi si g. načelnik gradiščanskega okraja malo ogle-dal omenjeno cesto in spozna, kolika krivica se godi slovenskim davkoplače-valcem v tem okraju.

Tudi zidovje je na mnogih krajih razrušeno, manjkajo vrhnjaki itd., tako, da na mnogih mestih ni niti varno vo-ziti. — Za drag denar hočemo tudi lepe ceste!

S Irzaškega ozemlja.

ta Slovesen dan v Sv. Ivanu pri Trstu. — Neminljiv ostane 15. decembra Svetovancem. Slovesno se je otvoril novi dom obrtno-konsumnega društva. Ob 11h dopoldne je blagoslovil prostore veleč. g. Anton Čok; navzoče je pozdravil g. Škerlj, ki ima kot predsednik velike zasluge za društvo. Govoril je g. dr. Pegan iz Ljubljane, ki je pozdravljal v imenu „Zadr. zveze“, posebno v imenu očita slov. zadrugaštva dr. Kreka. Banketa sta se udeležila tudi gg. dr. Rybář in dr. Slavik. G. Škerlj je na-zdravljaval vsem gostom in članom; gosp. Čok predsedniku g. Škerlju, tajnik izo rač. društva g. Križman se je zahvalil kons. društvu za prepustitev prostorov; dr. Pegan je govoril o za-družništvu njega pomenu in koristi. Obljubil je, da se pri Sv. Ivanu kmalu vrši socialno-zadrugašni tečaj. Govoril je tudi dr. Rybář. Ob 4h popoldne je bil koncert. Vsi prostori so bili natlačeno polni. Nasprotniki so priredili konkurenčno prireditve, ki pa je bila jako klaverna. Ta dan je pokazal, da stoji ljudstvo v našem taboru, razen nekaj frakarske liberalne gospode in njenih priveskov. Obrt. kons. društvu želimo veliko uspeha! Vse Slovence pa, ki prihajajo v Trst, vabimo, da obiščejo sveto-tojivansko obrtno konsumno društvo! Na delo!

ta Zopet umor kočijaža. — Še vedno nista pozabljena umora tržaških kočijažev pri Trstu, pravi morilec še vedno niso prišli v roke pravici, že se je v nedeljo okrog 6h zvečer zgodil na cesti med Opčino in Sežano blizu Fer-natičev nov grozen zločin nad ubogim izvoščekom 44letnim Lovrom Vidav z Opčin. Pokojni Vidav je stal s svojo kočijo pred znano gostilno g. M. Lgarjs.

K njemu pride neki boljše oblečeni člo-vek in prosi, naj ga pelje v Sežano. Vidav je sprejel ponudbo in se odpeljal s tujcem. V istem času sta se vračala dva Openca s kolesi iz Sežane domov. Pred seboj sta začula tri strele; a ne zmenec se za to sta vozila naprej. Kmalu na to sročeta nekoga dobro opravljenega človeka, ki je pa skočil čez jarek in izginil, ko ju je zagledal. Meneč, da je to kak norec, sta mirno vozila naprej. A par trenutkov na to zagledata na cesti prevrjeno kočijo. Ko prideta bližje, vi-dita, da leži na tleh neki človek. Ko stopita k njemu in ga hočeta dvigniti, vidita, da je mrtev in da mu kri curlja iz rane v senu. Hitro se obrneta in hi-tita po orožništvo v Sežano. Na lice mesta je došla sežanska komisija, ki je spoznala v mrtvecu Lovreta Vidav. Prenesli so ga na sežansko pokopališče. Nesrečni pokojnik zapuščal 5 otrok in ženo, ki kmalu pričakuje še šestega. Prebivalstvo je vse iz sebe.

V Št. Petru na Krasu je orožništvo prijelo nekoga mladega moža, s katerim se strinja popis o morilci kočijaža Vi-dava na Opčinah. Oumljenca so izročili sodišču v Sežani. — Kakor se poroča iz Trsta, je aretiraneč 28 letni Josip Pa-hor iz Opatjega sela na Goriškem in so ga izpustili, ker se je dognalo, da ni mo-rilec kočijažev.

V Gorici so v sredo ob 2h zjutraj v kavarni „Central“ prijeli nekoga člo-veka, ki je podoben po opisu morilca. Imel je blatne čevlje. Dejal je, da je peš prišel iz Trsta in je doma iz Vidma.

— Kmetijstvo in slovensko učiteljske. — Poshodih „Kmečkih zvez“, ki so prave zastopnice kmečkega stanu se je že opetovano glasila zahteva po preme-stitvi slovenskega učiteljskega v Gorico. Ta stvar je v najožji zvezi z občno ko-ristjo goriškega kmetijstva.

Vedno bolj se povdarja, da je naše ljudsko šolstvo treba preustrojiti tako, da bo naše kmetijstvo imelo od njega več koristi, kakor je to imelo do zdaj. Vedno glasneje se zahteva: „Mladina naj se v šoli uči tudi kmetijskega gospodarstva!“ Ta zahteva je popolnoma umestna in pravilna.

Res je sicer, da imamo kmetijske tovalne učitelje, a ti prihajajo le po-poredko v posamezne krčje, in so tam le par ur; zato ne morejo pri najboljši volji vsega doseči, kar bi radi. Domači učitelj pa je vedno med svojimi občani; vsaki dan ima mladino cele šolske ob-čine v šoli. On ima najlepšo priliko po-speševati s poukom v šoli in zunaj šole umno in dobro gospodarstvo.

Ker pa hočemo druge učiti, mora-mo sami dobro razumeti. Kako malo pa prinesejo gospodje učitelji iz koperskega učiteljskega kmetijske modrosti in izobraz-be, je sploh znano. Se ve, da temu niso oni krivi, tudi ne zavod, ampak Koper. Ali naj se učiteljski praktično urijo v kmetijstvu v pustem Koprju?

V Gorici pa bi se nudila učitelji-ščinikom najboljša prilika izvežbati se v kmetijstvu in sicer v vseh panogah. Tu imamo kmetijsko šolo in dobro urene kmetije v okolici. Tu bi si lahko učite-ljiščiniki mnogo koristnega znanja pridobili za svoj imenitni poklic.

Toraj kmetije, potegnimo se in zah-tevajmo po vseh shodih, da se premesti slovensko učiteljske iz Koprja v Gorico. storiti? Veliko!

Za smeh in kratek čas.

Dve nevihti obenem. — A: „Ali si čul nocoj okoli ene ure ponoči, kako grozno se je bliskalo in grmelo?“ B: „Ne, prav nič nisem čul. Ravno te-daj me je žena nekaj ošterevala.“

V šoli. — Učitelj: „Zakaj te pa včeraj ni bilo v šolo, Pepček!“ Učenec: „Dobil sem majhnega bratca!“ Učitelj: „Tako! Lj glej, da se to prevečkrat ne-zgodi!“

Uprava »Primorskega Lista«
v Semeniški ulici št. 16 prodaja
»Narodni kolek«
za »Solski Dom«.

Ljudska šola.

Dne 3. decembra tekočega leta je otvoril prezident Roosevelt severo-ameriški senat in se je v svojem pozdravnem govoru med drugim dotaknil tudi šolstva ter je izpregovoril te-le besede: Sedanje ljudsko šolstvo trpi vsled ene velike napake; kajti ono si stavi le-to nalogo da vzgaja mladino samo literarno (t. j. otrok naj se nauči toliko in toliko besed in stavkov) ter odteguje fante od polja in delavnice. Zatorej nič ni bolj potrebnega in nujnega, kakor za mesta industrijalna, za deželo pa kmetijske šole.

Zaorimo bravo! Na Avstrijskem pa so liberalci skovali šolski red, ki sili v eden in isti žakelj planinskega fanta, kmetijskega otroka, mestnega postopača, rokodelsko mladino, fante, deklice. Tako je učilnica — mučilnica.

Zahtevajmo stanovski pouk!

Vsak učitelj na kmetih naj bi bil tudi absolutni kmetijski šole! In učni red naj se po kmetiškemu zasluži! Liberalni profesor dr. Masaryk je zaklical v našem državnem zboru: V Avstriji so šole pravi mixtum compositum (mešanica) vseh pedagoških nemogočnosti.

Učitelji sami so začeli že izjavljati, da naša „slavna ljudska šola“ ne zasluži več nobenih jubilejnih slovesnosti. Tisti časi so že minuli, v katerih so zmerjali vsakterega za nazadnjaka, ki je rekel, da sedanje šolstvo ni na višini časa.

Dva shoda.

Shod „Kmečke zveze“ za goriški okraj v Sovodnjah, ki se je vršil v nedeljo zjutraj ob 10. uri, ni bil mnogoštevilno obiskan, ker se je prepoznal razglasil, a bil je tembolj poljuden in poučljiv. Na takih pogovorih se kmet najbolj seznanja z različnimi državnimi, deželnimi in občinskimi zadevami, posebno s takimi zadevami, ki kmeta najbolj dušijo. Najprej je govoril g. dr. Dermastija nad eno uro. 1. O organizaciji kmečkega stanu, ki je edini izhod iz sedanje kmečke bede, kajti vsi stanovi se organizirajo in vidimo tudi povsod vspehe te organizacije; zakaj torej bi se ne smel tudi kmet organizirati in složno nastopati, ko se gre za njegovo dobrobit. 2. O razbremenjenju dolgov na kmečkih posestvih in rekel, da bi se moral sestaviti zakon, ki ne bi dovoljeval poljudno zadolženje kmečkih posestev, kakor ga že imajo nekateri bolj napredne dežele. 3. O reviziji davkov na kmečka poslopja. Ta revizija je neobhodno potrebna, kajti gotovo je, da se tudi v tem pogledu preveč obremenjujejo revna kmečka posestva. 4. O deželni zavarovalnici proti požaru. Ta je neobhodno potrebna, ako pomislimo, da zavarovalnice proti požaru so odnesle pretečeno leto samo iz naše dežele nad 1 milijon kron čistega dobička. Ta bi lahko ostal v deželi. A uvesti bi se moralo prisilno deželno zavarovalnico. 5. O deželni zavarovalnici po toči prizadetim okrajem. 6. O spremembi lovskega zakona. Sedanji lovski zakon je tako krivično prirojen za kmeta, da bolj ne more biti. Kmet zajca redi, gospoda pa ga strelja in ga ima za šport. Zajec prizadeva kmetu veliko škodo, vrhu vse te škode pa pridejo potem cele črede lovcev, ki vse polje pohodijo in poteptajo. Zajec smrt ob vsakem času in kdor hoče. 7. O deželni finančni. 8. O zahtevi podpore od države zaradi suše in o akciji glede nakupa sena ter povedal, da je vlada po prizadavanju poslanca Fona objubila 30.000 K podpore, a naš poslanec se s to svoto ne zadovoljuje in zahteva višjo, kar se mu gotovo posreči doseči. 9. O potrebi, da se otroci v ljudski šoli uče kmetijstva ne le teoretično ampak tudi praktično. — Govornika so poslušalci pazljivo poslušali in že med govorom so nastale male debate in pogovori.

G. Lukežič ml. je povdarjal, kako postopajo davčni uradi s kmetovalci, katerim nalagajo previsok osebni dohodninski davek. Omenil je tudi previsoko voznišino po železnici iz Rabij do Gorice ter rekel, da bi se moralo sovodenjsko županstvo za to pobrigati. Dalje je pripovedal, naj se dela na to, da se v Sovodnjah napravi občinska drevesnica. Take naprave podpira dežela izdatno, posebno pa še, ker ima sovodenjska ob-

čina zemljišča na izobilje. Omenil je tudi letošnje cene opitanim prešičem ter rekel, da bi se morali kmetje cele goriške okolice združiti kakor so se združili v eksportni zadrugi za zelenjavo, da se ne bodo razni prekupci in trgovci igrali s kmetovim blagom.

G. naduč. Leop. Pavlin povdarja, da država zahteva uzorne šolske vrste, zato treba, da jih tudi izdatno podpira; naši državni poslanci naj vplivajo za to pri vladi. Omenil je potrebo košarske šole v Sovodnjah ter rekel: Ko za rasejo v Sovodnjah beke, ko Sovodenjci beke porežejo, jih olupijo in posušijo, zakaj bi ne tudi doma pletli koše! Tako pa prodajajo Farlanom za nizko ceno beke. Omenil je tudi škodo, katero napravila Soča po sovodenjskem zemljišču posebno pa v takozvanem „Šoletu“, kjer se zliiva Ipava v Sočo. Morali bi se napraviti vsaj začasni brani, dokler se Soča ne regulira.

S tem je končal zanimiv in poučljiv shod.

**

Shod v Mirnu. — V nedeljo po blagoslovu vršil se je v Budihnovih prostorih v Mirnu ljudski shod, na katerem je g. dr. Dermastija obrazložil delovanje v državnem zboru, zlasti pa nagodbo z Ogrsko. Dokazal je, da draginjo živil ne povzročajo kmetje, ki živita pridelujejo in tudi ne konsumenti, ki živita kot svojo vsakdanjo brano morajo kupovati, ampak draginjo povzročajo razni prekupci in ti so po večini judje na borzah, ki so ob enem tudi posredni in neposredni voditelji socialne demokracije. Da so socialni demokrati res judovski hlapci so pokazali v državnem zboru, kjer so glasovali proti podražavljenju premogokopov, ter s tem preprečili znižanje premoaga, katerega se ravno tako rali, kakor živila. Nato je govornik prešel na pravo dnevno točko. Rekel je, da se mu ne zdi potrebno še enkrat dokazovati potrebo splošnega zavarovanja, ker to je že vsakemu jasno. Gre se le zato, da napravimo resolucijo na vlado, da ona čimprej predloži državnemu zboru zakon o zavarovanju na starost in onemoglost, nakar se sestavi resolucija navdušeno sprejme. Govornik omenja tudi socialne demokrate, kateri so zbežali, ko so slišali, da je krščanski socialc dr. Lueger, župan dunajski, predlagal v državnem zboru, naj vlada vložil kot spomin na 60-letnico cesarjeve vlade sto milijonov v svrhu splošnega zavarovanja. Nato še priporočaj govornik naj bomo vedno na straži in imejmo vedno pred očmi vsa dnevna vprašanja, ker to je dandanes potrebno bolj kakor kdaj popred. Nato se oglasi k besedi biljenski čg. kurat J. Abram, ki pravi, da je zato prišel doli s hribov, ker hoče tukaj delovati. Objubil je, da pride prvo nedeljo po božiču med nami imet predavanje, kar smo seveda z veseljem vzeli na znanje. G. kurat je tudi nekako zavračal prejšnjega g. govornika, ki je priporočal bolj živahno delovanje v naših vrstah rekoč: „Jaz vem, da so v Mirnu najživahnejši ljudje. Takaj se vsega primejo kar je koristno in res napredno, n. pr. abstinenčno gibanje in mnogo drugo. Poskrbeli bomo pravi g. kurat, da bode v Mirnu vedno živahno delovanje. Do tukaj je bil takorekoč shod nato pa je sledila prosta zabava. Oglasil se je k besedi znani demokrat Janez Cotič, kateremu naj sodrugi — ako so pametni — prepovejo na shodih govoriti. Nas je sram, da je mej nami Mirenci, ki smo nekako ponosni, da smo marseđemu kos, takšen zarobljenec v govorniškem pa tudi v doslednem oziru. Elna tolažba nam je to, da Janez Cotič ni v našem taboru, temveč v demokracijem in tam ga imajo celo za najboljšega. Dober tek! Ta Janez je z vso svojo nerodnostjo spustil iz sebe to le: Nam demokratom, delavcem, nemaničem se gre le zato, da kolikor je največ mogoče zaslužimo, in najmanj, kar je mogoče izdamo; vse drugo nas nič ne briga! G. dr. Dermastija mu je odgovoril; Kaj pa bi bilo ko bi tudi drugi stanovi n. pr. kmetje rekli tako n. pr.: Mi zahtevamo za naše blago in to so živila, kateri vi delavci neobhodno potrebujete toliko in toliko, drugo nas nič ne briga, kaj bi potem nastalo? Zato moramo vsi stanovi upoštevati ponega ki je nad nami, in se glasi: Ljubite svojega bližnjega kakor samega sebe! Daj ti meni živeti in pustim tudi jaz tebi! To načelo mora vladati (navdušeno odobranje)! Ko je Janez slišal

besedo „Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe“, je hitro skočil s konja na osla in zarobil proti militarizmu, češ: Zakaj pa dovoljujejo milijone za topove, s katerimi se potem ljudje streljajo. G. dr. Dermastija nato: Demokrati upijete proti orožju in klanju mej sabo, sami pa so ta dni kakor psa pobili krščanskega poslanca Kunšaka na Duňaju; takšna je demokratska ljubezen do bližnjega. Nato povzame besedo naš g. župnik Rojce, ki pravi: Mi smo prvi, ki smo proti militarizmu kot takemu in želimo, da bi bili vsaj tako srečni v tem oziru, kakor so v Ameriki, kjer vzdržujejo le toliko vojaštva kolikor ga rabijo za vzdrževanje reda. Da se pa to doseže je potrebno, da se najprej spoštuje božje zapovedi. Šele potem ko bodo vsi ljudje mej sabo dobri in pravični, se bo lahko militarizem zmanjšal in tudi gorje.

Tako je končal nedejski shod z vsestranskim vspehom. Liberalne frakcije na shod ni bilo. Demokratje so po svojem zastopniku Janezu še bolj osmešeni kakor popred. V naših vrstah pa se je pokazalo, da čeravno že dolgo nismo dali glasu iz sebe smo še vedno živi in na vsak boj pripravljeni.

Književnost - umetnost.

* Katoliška Bukvarna v Ljubljani naznanja: Pred Božičem ali vsaj do Novega leta izidejo spodaj označene novosti; da bomo mogli cenjenim naročnikom pravočasno postreči, prosimo, da takoj naročijo na priloženi dopisnici, ki se istodobno lahko porabi tudi za naročbo na novo v posebnem članku naznanjeno povest: Dr. Fran Detela, „Malo življenje.“ Pred naslovom vsake knjige, katero želi kdo na priloženi dopisnici naročiti, naj zapiše številko 1, ali, če želi dva izvoda ene in iste številke 2 itd.; v ta namen smo pustili ob robu dopisnice poleg naslova prazen prostor in ga označili s pičicami. Na ta način bo zadosti jasno, katere knjige kdo želi tudi če se naslovi nenaročenih knjig ne črtajo iz dopisnice.

Za predpust ponujajo in usiljujejo trgovci na vse pretege svoje blago ženinom in nevestam; tudi uredništvo našega lista jim sme nekaj priporočiti: Zaročenci in zakonski kupite si nalašč za Vas pisano knjigo pod naslovom: Pouk zaročencem in zakonskim. Spisal Janez Zabakovec, župnik. Cena vezane knjige 1 K 40 v. — Ne moremo vam je dosti toplo priporočiti. Želeli bi da ne pogreša te knjige noben zakonski par.

Hranite jo skrbno in večkrat prebirajte! Samo ob sebi je umevno, da knjiga ni pisana za otroke.

Društvom, posameznikom in gospodarjem neobhodno potrebna, drugim pa jako koristna knjiga je izšla te dni v založbi „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani pod naslovom „Knjigovodstvo“ I. del spisal Ivan Podlesnik. Cena lično vezani knjigi 3 K 20 v. O tej izvrstni z vsemi potrebnimi vzorci in tabelami praskrbljeni knjigi danes vsled pomanjkanja prostora ne moremo govoriti. Povemo samo toliko da se deli knjiza v štiri pododdelke, in sicer „knjigovodstvo za društva“, „knjigovodstvo Čebelic“, „knjigovodstvo za maladeniče“ in „knjigovodstvo za gospodarje.“

Društvenikom in drugim zborom za uporabo pri zabavnih večerih in drugih prilikah priporočamo dva nova venčka narodnih pesmi; kot prvega navajamo: Mešani in moški zbori I. zvezek. Uglasbil Jakob Aljaž. Cena 60 v. Gotovo bo ta zbirka našega najbolj priljubljenega ljudskega skladatelja vsem krogom in za vse prilike dobrodošla. Obsegala bo v celoti 9 moških in 9 mešanih zborov; škoda le da moramo to leto izdati vsled preobila dela v tiskarni samo šest zborov in sicer tri mešane in tri moške. Drugi zvezek te zbirke bomo izdali kakor hitro nam bo mogoče.

Zbori so deloma na novo uglasbeni, deloma so pa drugi natis že več let razprodanih „14 zborov“ ki so našli vsestransko priznanje.

Venček narodnih pesmi za

mešan zbor, uglasbil Alojzij Mihalčič II. zvezek. Cena 50 vinarjev, založila „Katoliška Bukvarna v Ljubljani“. — Tudi to zbirko bodo naši zbori s prav dobrim uspehom porabili. Skladatelj pozna pravi ljudski posluš in ima v tem pogledu veliko zaslugo; upamo, da vam poda v svoji marljivosti še marsikaj uporabnega. — Dobi se tudi še „Prvi venček“ te zbirke v „Katoliški bukvarni“ za isto ceno 50 vinarjev.

Dotiskana in za razpošiljanje pripravljena so pa sledeča dela: Spillmannove povesti XIII. zvezek „Boj in zmaga“ je ravnokar izšel v zalogi „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani. Bralci „Prim. Lista“, ki so si omislili kak prejšnji zvezek te priljubljene pripovedne zbirke bodo sprejeli tudi to novo povest z vso ljubeznijo. Poleg Kristof Šmidovih spisov je to najboljša mladinske pripovedna zbirka v slovenskem jeziku. Cena XIII. zvezka je 60 v, vez. 80 v.

Cerkvenim zborom priporočamo: „Litanije presvetega srca Jezusovega“. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster Op 73. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. 40 v. in pa: Lavretanske litanije Matere Božje. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster Op 17. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. 40 v. Oba zvezka sta uporabna za mešane, kakor tudi samo za ženske zборе. Rodila jih je živa potreba, ker nimamo Slovence še nobenih litanij zloženih po novem cerkvenem besedilu. Poje jih lahko vsak tudi manj izvežban zbor; da so pa kljub svoji lahkotni in priprostosti pravi umotvor, nam jamči ime velezaslužnega gospoda skladatelja.

50-letnica Lurške božje poti se bo obhajalo prihodnje leto z vsemi slovesnostmi. Pred pol stoletjem širom sveta še nihče ni poznal imena „Lurd“. To malo ob vzhodu pirenejskih gor, ki ločijo francosko državo od Španske, ležeče mestece je hipoma zaslovelo po celem svetu vsled izrednih čudovitih dogodkov, ki so se pojavili v bližini mesteca. Na milijone romarjev je prihitelo na ta kraj iz vseh delov sveta; posebno mnogoštevilna pa bo udeležba romarskih sestankov v prihodnjem letu 1908. —

Prvo zgodovino tega kraja in najzanimivejše dogodke, ki so na to sledili, je v dveh krasnih knjigah popisal sloveči francoski pisatelj Henrik Lassere, ki je bil — kakor sam popisuje, — prvotno jako zanikern katoličan, ko je pa oslepel in se po nasvetu nekega dobromisledega protestanta slednjič vendarle poslužil Lurške vode ter hipoma ozdravel, je čutil vsled svojega pisateljskega poklica dolžnost, opisati najimenitnejše lurške dogodke ki so se do takrat pojavili. Tako sta nastali dve knjigi, ki se dobata tudi v slovenskem jeziku. Prva knjiga je izšla pod naslovom „Lurška mati božja“ cena 1 K 60 v z jako bogato vsebino; še bolj zanimiva pa je druga knjiga Henrika Lassere pod naslovom: „Lurški čudeži“ cena vez. izvoda 2 K. Obe knjigi se dobata v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. Knjigi sta jako zanimivi in jih toplo priporočamo vsem; naj bodo tudi oni, ki morda niso najboljši katoliki, spoznali iz teh knjig veliko slavo in mogočno priprošnjo Marijino. V Lurdu se je spreobrnilo največ drugovercev in mlačnih katolikov; vsi, posebno zdravniki, ki so kot brezverci došli na ta kraj preiskovat bolnike, pripoznajo javno pred celim svetom čudovite, nadnaravne dogodke. — Onim Slovincem in Slovenkam pa, ki se mislijo udeležiti meseca majnika nameravanega romanja v Lurd, sta te dve knjigi naravnost prepotrebi, ker se morajo, če hočejo imeti od svojega potovanja pravi užitek poprej seznaniti z lurško zgodovino.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Loterijske številke.

14. decembra.

Dunaj 45 17 86 15 85
Gradeč 84 49 17 29 25

J. ZORNIK, GORICA

Gospodarska ulica št. 10,

priloga svojo največjo zalogo raznovrstnega blaga, kakor: perilo za gospode, raznovrstne pletenine, jäger-rajce, nogavce, rokavce, najlepša zber: nakita za ženske obleke, čipk, trakov, svil, pasov šerp, čipkastih rut, predpasnikov, modercev, pajčodalov za bir, mance itd.

Vse potrebščine za g. šivilje in krojače.

Za Božič in Novo leto

ima v zalogi

G. Likar v Gorici Semeniška ulica št. 10

mного lepih jaslje in razglednic; okrasov za božična drevesa; skladne koledarje s svetimi in drugimi podobami, elegantne kasere pisemskega papirja za darila, raznovrstne pisarniške in šolske potrebščine, molitvene in vpisovane knjige, nožiče, cvetlične dele i. t. d.

Vse zanesljivo po najnižjih cenah.

Ivan Bednařik

priloga svojo

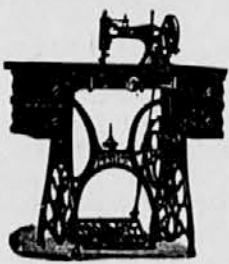
knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 9.

Saunig in Dekleva

ulica Muntelplo št. 1. Gorica.

Velika tovarniška zaloga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, čevljarje in tudi za umetno vezanje (rekaniranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška dvo-kolesa »Helical Premier« in slamorezni stroji, samokretni in razne puške. Lastna mehaniška popravilnica.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priloga preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

VIKTOR TOFFOLI

velka zaloga oljkinega olja z najugodnejših krajev.

Gorica, via Teatro št. 20 Gorica, via Seminario št. 10

Olje za luč 40 kr. lit.	Olje corfu 60 kr. lit.
„ fineje 56 „ „	„ bari 60 „ „
„ bolje 56 „ „	„ lucca 70 „ „
„ dalmat. 56 „ „	„ nizza 80 „ „
„ istrako 56 „ „	„ najfin. 1 gl. „

Priloga č. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospodarska ulica št. 25

priloga častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na čezli svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljnsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od ene, a funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmae na-oveg v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

C. kr. prlvll.

25 let obstoječa strokovna krojačnica

prve vrste.

GORICA — na Travniku — GORICA

Tu se kupuje najceneje!

Trgovina z gotovimi oblekami in manufakturnim blagom iz inozemskih in avstrijskih tovarov vseh vrst, ter nepremočljivih pelerin in jopiče za dame.

Edna zaloga oprave k un formam za gospode e. in. kr. častnike, uradnike, veterane, finančne stražnike, orožnike, občinske redarje in ognjegasce; za častito duhovščino: ovratnike, mašne kape.

Dobiva se vse, kar spada k paradnim oblekam, tudi orožje samo v trgovini

M. POVERAJ v Gorici
na Travniku.

Odlikovana pekarija

in sladličarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje varočila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priloga se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Novodošlo blago za nastopno dobo

se vdobi po zmernih cenah

v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tekališče Josipa Verdi št. 33 in v podružni delavnici na Tržaški cesti v lastni hiši (v bližini g. Črnigoja).

Za naročila iz dežele zadostuje, da se mi pošlje normalno prsno mero vzeto po vrhu telovnika.

Pri naročilih za gg. uradnike naj se mi označi službeni stan in činovni razred. N. pr.: Okr. sodnik, šolski svetnik, sodni pristav, profesor IX. čin. razred itd.

Izdelek iz lastnega blaga jamčim.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šol. Doma“!

Restavracija „Central“

Naznanilo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je odprl novo restavracijo „CENTRAL“ Corso G. Verdi št. 32, v hiši „Cent. posojilnice“ v kateri bode točil pristna bela in črna vina, kakor tudi dobro pivo iz slavnoznanih Dreherjevih in plzenskih pivovaren. Obenem bode vedno preskrbljeno z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili. Ima krassen jedilni salon, kakor tudi veliko dvorano za veselice, plese in raznovrstne druge zabave, lepo kegljišče, katero je krassen razsvetljeno in po zimi zakurjeno.

Za mnogobrojen obisk se priloga

Pavel Hönsch,
restarater.

Lekarna Cristofolletti Gorica na Travniku.

Trskino (štokrižvo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvirna steklenica tega olja naravnostne barve po K 1-40, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priloga otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje z jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Trskino jetrno olje iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priloga stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Centralna posojilnica v Gorici

se je

PRESELILA

na tekališče J. Verdija št. 32.